

Παιδεία και παγκοσμιοποίηση

Του ΤΑΚΗ ΜΙΧΑ

Τον Απρίλιο του 2005, με πρωτοβουλία της κυβερνήσεως συστήθηκε στη Δανία μια επιτροπή που είχε στόχο τη διαμόρφωση μιας στρατηγικής για τα επόμενα 20 χρόνια, η οποία θα έδινε τη δυνατότητα στη χώρα να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις της παγκοσμιοποιημένης οικονομίας. Η επιτροπή αποτελείτο από τον πρωθυπουργό Φο Ράσμουσεν, υπουργούς, συνδικαλιστές, πανεπιστημιακούς και επιχειρηματίες.

Τα αποτελέσματα των εργασιών της επιτροπής δημοσιοποιήθηκαν πρόσφατα, με τη μορφή μιας έκθεσης με τίτλο «Πρόοδος, Ανανέωση και Ασφάλεια: Η στρατηγική της Δανίας στην παγκόσμια οικονομία». Η έκθεση περιέχει προτάσεις που αφορούν την παιδεία, την έρευνα καθώς και τον τομέα της δημιουργίας επιχειρήσεων.

Είναι ίσως ενδιαφέρον ότι -σε αντίθεση με αυτά που συμβαίνουν εδώ, όπου κάθε υποψία μεταρρύθμισης αντιμετωπίζεται με αφορισμούς και κατάρες- στη Δανία, παρά το γεγονός ότι η οικονομική κατάσταση της χώρας είναι εξαιρετική, οι συνεχείς μεταρρυθμίσεις θεωρούνται απαραίτητες. Είναι επίσης ενδιαφέρον το κλίμα της συναίνεσης και του διαλόγου που επικρατεί στην προσπάθεια που καταβάλλει η χώρα.

Παραθέτουμε ορισμένα ενδεικτικά αποσπάσματα της έκθεσης. Όπως εύκολα διαπιστώνεται, πολλές από τις προτάσεις θα απορρίπτονταν μετά βδελυγμίας από τους ντόπιους, κατά τα άλλα θιασώτες του «σκανδιναβικού μοντέλου».

* Οι τρεις στόχοι:

Να γίνει η Δανία η υπ' αριθμόν 1 κοινωνία γνώσης στον κόσμο.

Να γίνει η Δανία η υπ' αριθμόν 1 χώρα δημιουργίας νέων επιχειρήσεων στον κόσμο.

Να γίνει η Δανία η υπ' αριθμόν 1 χώρα στον κόσμο όσον αφορά τις καινοτομίες.

* Η παγκοσμιοποίηση δημιουργεί έναν πιο ανοικτό κόσμο, που δίνει στη Δανία νέες ευκαιρίες. Ευκαιρίες για αύξηση της ευημερίας. Ευκαιρίες για καλύτερες δουλειές.

* Η Δανία θα ανήκει στις χώρες του κόσμου που θα είναι καλύτερα να ζεις και να εργάζεσαι ακόμη και σε 10 ή 20 έτη. Θα είμαστε μια χώρα όπου όλοι θα απολαμβάνουν τις καλύτερες προϋποθέσεις για να αναπτύξουν τις ικανότητές τους και να συμβάλουν στην πρόοδο τους και στην πρόοδο των άλλων. Μια χώρα στην οποία θα έχουμε μια παγκόσμια οπτική και θα παίζουμε ένα δραστήριο ρόλο στην παγκόσμια κοινωνία. Μια χώρα στην οποία όλοι θα συμμετέχουν στην ανανέωση και όλοι θα συμμετέχουν στην πρόοδο και στην κοινωνική ασφάλεια.

* Το παγκόσμιο εμπόριο είναι ο καλύτερος τρόπος για τη δημιουργία οικονομικής ανάπτυξης -ακόμη και στα πιο φτωχά μέρη του κόσμου. Ορισμένα αναπτυσσόμενα κράτη δυσκολεύονται να εκμεταλλευθούν τις ευκαιρίες που προσφέρει η παγκοσμιοποίηση. Η δανική αναπτυξιακή βοήθεια θα στοχεύει να βοηθήσει τις φτωχότερες χώρες να εκμεταλλευθούν τις δυνατότητες που προσφέρει η παγκοσμιοποίηση. Οι δανικές επιχειρήσεις που επενδύουν ή συναλλάσσονται με αναπτυσσόμενα κράτη θα πρέπει να δείχνουν ευαισθησία για τις συνθήκες στις οποίες λειτουργούν (εργασιακό περιβάλλον, δικαιώματα εργαζομένων).

* Η υποχρεωτική εκπαίδευση θα αυξηθεί από 9 σε 10 έτη. Το νηπιαγωγείο θα είναι η πρώτη τάξη. Η ανάγνωση θα αποτελεί ένα αυτόνομο μάθημα στη νέα «πρώτη τάξη».

* Όλοι οι νέοι θα πρέπει να έχουν μια σωστή βάση για να επιλέξουν την εκπαίδευση, που αφ' ενός ανταποκρίνεται στις επιθυμίες τους και αφ' ετέρου στις ανάγκες της κοινωνίας. Αυτό θα διασφαλιστεί με την καθιέρωση πτυχιούχων συμβούλων εκπαίδευσης που θα συμβουλεύουν στους νέους από την 1η Γυμνασίου για τη μελλοντική εκπαίδευση που θα ακολουθήσουν.

* Η παιδεία θα πρέπει να έχει μια παγκόσμια οπτική. Στο γυμνάσιο θα ενισχυθεί η διδασκαλία των αγγλικών και ορισμένα μαθήματα θα διδάσκονται ήδη από το γυμνάσιο στα αγγλικά.

* Θα καθιερωθεί μια ανεξάρτητη αρχή αξιολόγησης, η οποία θα αξιολογεί όλες τις πανεπιστημιακές σχολές και όλους τους καθηγητές με διεθνή κριτήρια. Μόνο οι σχολές εκείνες που θα παίρνουν θετική αξιολόγηση θα λαμβάνουν κρατική χρηματοδότηση.

* Τα πανεπιστήμια θα έχουν μεγαλύτερη ελευθερία στη δημιουργία νέων τμημάτων και σχολών. Θα καταργηθεί η μέχρι σήμερα απαιτούμενη υπουργική άδεια για τη δημιουργία νέων τμημάτων.

* Τα πανεπιστήμια θα έχουν τη δυνατότητα να προσελκύουν ιδιαίτερα επιτυχημένους επιστήμονες από το εξωτερικό, κάνοντας χρήση ενός ελαστικού συστήματος αμοιβών.

- * Τα πανεπιστήμια θα καθιερώσουν διετείς μεταπτυχιακές σπουδές πολύ υψηλού επιπέδου και με πολύ υψηλές εισαγωγικές απαιτήσεις για τους ιδιαίτερα ταλαντούχους πτυχιούχους.
- * Ένα μέρος των κρατικών επιδοτήσεων για έρευνα θα διανέμεται μεταξύ των πανεπιστημίων στη βάση ανταγωνιστικών κριτηρίων. Το κάθε πανεπιστήμιο θα υποβάλλει μία φορά ετησίως προτάσεις για μακροπρόθεσμα ερευνητικά προγράμματα, τα οποία θα αξιολογούνται σε ανταγωνιστική βάση.
- * Κάθε πανεπιστήμιο θα αναλάβει την υποχρέωση να θέτει ως στόχο τη διδασκαλία ολοένα περισσότερων μαθημάτων στην αγγλική.
- * Τα πανεπιστήμια θα αξιολογούνται και θα χρηματοδοτούνται στη βάση της ταχύτητας με την οποία οι φοιτητές τελειώνουν την εκπαίδευσή τους. Οι επιδοτήσεις θα διαμορφώνονται με τέτοιο τρόπο, ώστε να δίνουν κίνητρα στα πανεπιστήμια να φροντίζουν ώστε οι φοιτητές τους να τελειώνουν τις σπουδές τους τον προκαθορισμένο χρόνο.
- * Θα γίνουν μεταρρυθμίσεις στην εκπαίδευση των καθηγητών, οι οποίες θα έχουν στόχο να βελτιώσουν την ικανότητά τους να παράγουν ιδέες και καινοτομίες.
- * Θα ενισχυθεί η εφαρμογή των νόμων περί ανταγωνισμού, ώστε να υπάρχουν καλύτερες πιθανότητες για την εκδίκαση περιπτώσεων δημιουργίας καρτέλ.
- * Θα ενισχυθεί η δυνατότητα του δημόσιου τομέα να χρησιμοποιεί τους μηχανισμούς της αγοράς για να παρέχει καλύτερες και φτηνότερες υπηρεσίες.
- * Όλοι οι φοιτητές, είτε στην τεχνική εκπαίδευση είτε στα πανεπιστήμια, θα έχουν τη δυνατότητα να παρακολουθούν μαθήματα επιχειρηματικότητας.
- * Θα καθιερωθεί ένα πρόγραμμα συνεργασίας μεταξύ των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και των επιχειρήσεων. Το πρόγραμμα αυτό θα διασφαλίζει ότι η προσφορά και το περιεχόμενο της επαγγελματικής και τεχνικής εκπαίδευσης θα ανταποκρίνονται στις ανάγκες των επιχειρήσεων.
- * Τα αποτελέσματα και η ποιότητα της έρευνας θα αξιολογούνται συστηματικά. Θα καθιερωθεί ένα «βαρόμετρο ποιότητας», το οποίο θα παρέχει μια εικόνα της εξέλιξης της ποιότητας της έρευνας στη Δανία. Όλα οι πόροι θα διατίθενται με βάση την ποιότητα.
- * Η Δανία θα συνεχίσει να είναι μεταξύ των χωρών όπου ο ιδιωτικός τομέας πρωτοστατεί στην έρευνα. Μέχρι το 2010 ο ιδιωτικός τομέας θα διαθέτει τουλάχιστον το 2% του ΑΕΠ στην έρευνα και την ανάπτυξη.
- * Η παραγωγή καινοτομιών θα ενισχυθεί με την πιο συστηματική γνώση των αναγκών των πολιτών και των καταναλωτών. Θα δημιουργηθεί ένας συλλογικός χώρος έρευνας στο πλαίσιο της καθοδηγούμενης από τη ζήτηση καινοτομίας. Ο χώρος αυτός θα είναι διεπιστημονικός και θα περιλαμβάνει επιχειρηματικές σπουδές, ανθρωπολογία, εθνολογία, μηχανική, ντιζάιν και ψυχολογία.